

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO**

Seduta ta' l-4 ta' Novembru, 2005

Citazzjoni Numru. 2225/2000/1

Jason Mizzi

Versus

**Nikolai Borg Olivier, Oliver Giordano u Antoine
Mangion**

F'dik il-kawża l-attur qiegħed ifittex għad-danni li ġarrab meta aggedewh il-konvenuti.

Iċ-ċitazzjoni tgħid illi fil-5 ta' Jannar 1996, f'San Ġwann, il-konvenuti sawtu lill-attur u ferewh b'daqqiet ta' mazed fuq rasu. Bil-ġrieħi li ġarrab, l-atturi soffra danni, ukoll ta' natura permanenti. Billi għalxejn sejjah lill-konvenuti biex jersqu għal-likwidazzjoni u l-ħlas tad-danni, l-attur fetaħ din il-kawża u qiegħed jitolb illi l-qorti:

1. tgħid illi l-konvenuti għandhom iwieġbu għall-ġrieħi li ġarrab l-attur fl-incident tal-5 ta' Jannar 1996, f'San Ġwann;
2. tillikwida d-danni; u

3. tikkundanna lill-konvenuti flimkien iħallsu lill-attur id-danni hekk likwidati, flimkien ma' l-ispejjeż, fosthom dawk ta' l-ittra ufficjali tal-31 ta' Jannar 2000.

Il-konvenut Antoine Mangion ressaq l-eċċezzjoni illi hu ma ikkawża ebda danni lill-attur u ma għandux iwieġeb għal xi danni li l-attur ġarrab fl-incident imsemmi fiċ-ċitazzjoni; għalhekk it-talbiet ta' l-attur għandhom jiġu miċħuda bl-ispejjeż.

Il-konvenut Giordano ressaq l-eċċezzjoni illi hu la sawwat jew aggedixxa lill-attur u lanqas għamillu danni.

Il-konvenut Borg Olivier, għalkemm notifikat bl-atti, ma ressaqx eċċezzjonijiet u ma deherx għas-smiġħ tal-kawża, u lanqas għamel sottomissjonijiet għalkemm il-qorti tagħtu fakoltà kif irid l-art. 158(10) tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili.

Il-fatti li wasslu għal din il-kawża ġraw hekk:

L-attur kien qabbad lill-konvenuti Giordano u Mangion biex jagħmlu xi xogħol b'sub-appalt iżda ma ħallashomx għax il-perit li issorvelja x-xogħol baqa' ma kejlux. Il-konvenuti fit-2 ta' Jannar 1996 kienu marru għand l-attur f'Burmarrad u talbuh iħallashom. Jidher illi l-atteggjament kien aggressiv għax il-partijiet ġew fl-idejn: l-attur qala' daqqa ta' martell fuq rasu u saritlu ħsara fil-karrozza, u hu fittex li jtajjar lill-konvenuti bil-karrozza. Ma kienx dan l-incident li wassal għall-kawża.

Tlitt ijiem wara, fil-5 ta' Jannar 1996, il-konvenuti reġgħu marru jfittxu lill-attur, din id-darba fl-uffiċċju tiegħu f'San Ġwann. Din id-darba kellhom pjan maħsub. Hejdu magħhom tliet mazes, u l-konvenut Mangion ħa ħsieb li jagħti waħda lil kull wieħed miż-żewġ konvenuti l-oħra, u żamm waħda għalih. Daħlu fl-uffiċċju ta' l-attur, Giordano u Borg Olivier fuq quddiem u Mangion fuq wara, bil-ħsieb li lill-attur iwaqqgħuh b'daqqiet ta' mazza u jeħdulu l-flus mill-but. Fil-fatt lill-attur ħasduh u Giordano u Borg Olivier bdew isawtuh b'daqqiet ta' mazza. Il-konvenut Mangion, li kien ta l-mazes lill-konvenuti l-oħra u kellu waħda hu wkoll, ma tax daqqiet lill-attur.

Il-konvenuti wisew lill-*manager* tan-negozu ta' l-attur u lir-*receptionist*, li kienu fuq il-post meta seħħ l-incident, biex ma jindaħlux u mbagħad telqu u ħallew lill-attur mixħut ma' l-art, mimli demm. Ir-*receptionist* u l-*manager* sejġu lill-pulizija u lill-ambulanza, u l-attur ittieħed l-isptar. Instab

li kellu ġrieħi serji ħafna, fosthom ksur tal-għadam tal-kranju, u kellu wkoll isirlu intervent kirurġiku. Waqaf mix-xogħol għal disa' xhur, u llum, kif irrelata l-espert mediku maħtur mill-qorti, għandu debilità li ma jfiegqx minnha ta' sitta u erbgħin fil-mija (46%) minħabba fil-ġrieħi li ġarrab. Il-qorti mingħajr ebda esitazzjoni tgħid illi l-konvenuti jaħtu għal dak li ġara u għalhekk għandhom iwieġbu għad-danni. Ma marrux għand l-attur biex jitlobuh ħlas bil-kelma t-tajba iżda marru armati biex jaggreduh u jieħdu l-ligi f'idejhom. L-incident ta' tliet ijiem qabel kien urihom illi l-attur jaf jiddefendi ruħu u għalhekk marru bi pjan biex jegħelbuh bin-numru, bl-armi u billi jaħsduh, u dan il-pjan seħħilhom.

Il-konvenut Mangion fittex li jnaqqas il-ħtija tiegħu billi jgħid illi hu ma sawwatx lill-attur u ma għandux iwieġeb għall-incident semplicement għax inzerta kien fuq il-post. Mangion iżda ma kienx fuq il-post għax "inzerta" kien hemm, bħal ma inzertaw kienu hemm ir-*receptionist* u l-*manager*. Mar ma' l-oħrajn bl-istess ħsieb, kien armat bħalhom u anzi kien hu li newlilhom l-armi, u kien biss għax il-post kien żgħir wisq biex lill-attur isawtuh tlieta f'salt illi ma tahx daqqa ta' mazza hu wkoll.

It-tliet konvenuti kienu kompliċi li mxew bl-istess ħsieb: li jinqadew bil-vjolenza biex lill-attur jeħdulu l-flus li deħrilhom li kellu jagħtihom. Għalhekk, għall-għanijiet ta' responsabbiltà ċivili, ilkoll jaħtu u lkoll għandhom jagħmlu tajjeb għad-danni, kif irid l-art. 1049(1) tal-Kodiċi Ċivili:

1049. (1) Meta żewġ persuni jew iżjed ikunu dolożament għamlu ħsara, l-obbligazzjoni tagħom għall-ħlas ta' dik il-ħara hija *in solidum*.

Ngħaddu issa għal-likwidazzjoni tad-danni.

L-attur kien jaħdem għal rasu, għalkemm in-negozju kien imexxih b'żewġ soċjetajiet, u kien ukoll iħaddem in-nies miegħu. Kien qiegħed ikabbar in-negozju u kien ħoloq it-tieni soċjetà biex jagħti servizz ta' tiswijiet ta' emergenza lil min kien abbonat. In-numru ta' abbonati kien qiegħed jizdied, u r-rota kienet bdiet iddur. Fl-1993 kellu qligħ ta' tliet elef, sitt mija u ħamsin lira (Lm3,650), fl-1994 kellu qligħ ta' erbat elef u għaxar liri (Lm4,010), li tela' għal sebat elef erba' mija u ħamsin lira (Lm7,450), jew sitt mija u għoxrin lira (Lm620) fix-xahar, fl-1995, l-aħħar sena sħiħa li ħadem qabel l-incident. Fl-1996, billi l-incident

señh fil-5 ta' Jannar ta' dik is-sena u għamel disa' xhur ma jaħdimx, l-attur ma kellux qligħ.

Għall-għanijiet ta' *lucrum cessans* f'dawk id-disa' xhur, billi n-negozju kien għadu fil-bidu tiegħu, il-qorti sejra taħdem fuq qligħ medju ta' sitt mija u ħamsin lira (Lm650) fix-xahar, u l-qligħ mitluf f'disa' xhur għalhekk jiġi ħamest elef, tmien mija u ħamsin lira (Lm5,850).

Għall-għanijiet ta' *lucrum cessans* fis-snin ta' wara, il-qorti tqis illi l-konvenut kellu ħamsa u għoxrin (25) sena meta korra, u għalhekk *multiplier* ta' sebgħa u għoxrin (27) sena, kif talab l-attur fin-nota ta' osservazzjonijiet tiegħu, huwa raġjonevoli u, anzi, x'aktarx konservattiv.

Il-qorti tqis ukoll illi n-negozju ta' l-attur wera li kellu potenzjal tajjeb, tant illi l-qligħ kien qiegħed jizdied regolarment minn sena għal oħra, u għalhekk qligħ medju ta' tnax-il elf lira (Lm12,000) fis-sena huwa wkoll raġjonevoli.

Meta tqis illi l-attur ibati minn debilità li ma jfiegħ minnha ta' sitta u erbgħin fil-mija (46%), it-qligħ mitluf f'sebgħa u għoxrin sena jiġi mija u disgħa u erbgħin elf u erbgħin lira (Lm12,000 Għ 27 Għ 46% = Lm149,040).

Id-danni li ġarrab l-attur għalhekk jiġu, b'kollox, mija u erbgħa u ħamsin elf, tmien mija u disgħin lira (Lm154,890).

Billi l-incident issa ilu li seħh ftit anqas minn għaxar snin, ma hux il-każ illi jsir xi tnaqqis talli l-attur sejjer idañħal issa l-qligħ illi kieku kien idañħal fil-gejjieni.

Għal dawn ir-raġunijiet il-qorti taqta' l-kawża billi, wara li tiċħad l-eċċezzjonijiet tal-konvenuti, u tgħid illi flimkien jaħtu għall-incident li fih wegġgħu lill-attur u għalhekk għandhom iwiegħbu għad-danni, tillikwida d-danni li ġarrab l-attur fis-somma ta' mija u erbgħa u ħamsin elf, tmien mija u disgħin lira (Lm154,890), u tikkundanna lill-konvenuti Borg Olivier, Giordano u Mangion flimkien *in solidum* iħallsu lill-attur id-danni hekk likwidati, flimkien ma' l-ispejjeż kollha tal-kawża.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----